

„МОЕТО ОТЕЧЕСТВО“

ЦИКЪЛ СИМФОНИЧНИ ПОЕМИ ОТ БЕДРЖИХ СМЕТАНА

Организационният комитет на Мартеските музикални дни осъществи желанието си най-значително — произведението на чешката музикална класика — дългата симфонична поема „Моето отечество“ — да прозвучи на русенския фестивален концертен подиум в изпълнение на съотечественици на Бедржих Сметана. Националният композитор на братския наш славянски народ е много популярен и обичан в България. Неговата опера „Продадена невеста“ е много би най-много играната на нашите оперни сцени музикално-сценична творба, а „Вълтава“ е позната, както се казва, на мало и голямо. Така русенската музикална публика получи за първи път възможност да чуе в цялостно концертно изпълнение и другите пет части към „Вълтава“, обхващащи безсмъртното циклично симфонично произведение с вълнуващото заглавие „Моето отечество“.

С Бедржих Сметана и „Моето отечество“ са свързани героични страници от историята на чешкия народ. Родена в революционно време (борбата на чешкия народ за национална независимост през редата на миналия век), музиката на това патриотично произведение прозвучава като призив и в борбата срещу фашистките поробители, открила вярата на народа в скритите героични сили в недрата на чешката родина“ и в победата. В това кратко напомняне дълбоките връзки на музиката на Сметана

на с борбите и копенките на народа са корени всъщност и високата оценка на искреното, заредено с патриотичен ентузиазъм и национална гордост изпълнение на братиславските радиосимфонии.

Запознали се с високите достойнства на оркестровия колектив от бляскавото му представяне на първия концерт, слушателите разтвориха спокойно души и сърцата си за музиката на Сметана, изпитвайки безкрайно доверие към артистичното майсторство и художествената правда, властваваща през тази фестивална вечер на концертния подиум. В съгласното напрежение прозвучаха първите арфови акорди на безсмъртния хорал — тема на родината. „Вишеград“ — първата симфонична поема от цикъла, ни пренесе изцяло в героичното минало на един славянски народ, чиято съдба, изпълнена с трагика и със слава, извика чрез гения на Сметана най-съкровениите ни чувства и мисли на брата-славянини. В неотслабнащ растеж на емоционалната сила се разгръщаха страниците на партитурата — страници от летописа на чешкия народ, картини от неговия бит и легенди — до героичния апогеоз (симфоничната поема „Блавно“) — победен химн на оптимизма и вярата: „Ще дойде времето, когато чешката нация ще се събуди и ще настъпи шастие и слава за нейния народ“. Откосите на настоящите шмайфери не сломиха чешкия народ, чиято най-

предади синове загиваха в борбата, вълнуваха ни от музиката на своя национален гений и патриот Бедржих Сметана. Забранена и преследвана, тя волно разлива днес своите мелодии, както волно лиша и твори „из чешките поля и гори“ гоод славянски народ, както тържествено и спокойно — и напояна! — тека водите на Вълтава!

Вторият концерт на Симфоничния оркестър на Братиславското радио прерасна в празник на слависката сила и единство. Слушахме, възмувахме се и само от време на време се прокрадваха мисли — оценки за майсторството на изпълнителите и техния диригент. Та нали най-характерно за големия изпълнител е, когато той се превъзвие в поредник! Такива бяха през тази концертна вечер словатските радиосимфонии: не само цяло изпълняващи се майстори, а посредници между сърцата на слушателите и големата музика на Бедржих Сметана. Доктор Отакар Трхлик осъществяваше тази близост с убеждението на художник-реалист, обединяващ във възмущащо единство творческите импулси на изпълнителския колектив и трепета на покорената публика.

Всe пак се наложиха и някои професионални впечатления: безспорните качества на инструменталистите, както и усещането, че някои темпа бяха забързани. Дали ни се искаше чрез по-спокойния разказ по-дълго да останем в

плен на големата музика или гостите, синхронизираха темпото с пулса на възбудено туптящите сърца? На „Вълтава“ не достигаха мелодична широта, „емоционално пълноводие“ и до известна степен фантастика. Драматичната музика на „Табор“ не бе приглушена до тембра на историческата отдалеченост и приказност на легендата. Повече дълбочина на тона, повече патина в мрежата и по-малка острота в акцентите и ритмуса бяха се, отразили още по-благоприятно върху картинността и настроението. Но едно трябва да се подчертае: единната и чистота концепция на диригента, така, както той „чува и вижда“ симфоничния цикъл. Дългогодишен главен диригент на Симфоничния оркестър на Братиславското радио, д-р Трхлик държеше абсолютно сигурно и оркестъра, и художествената индивидуалност в ръцете си, излъчвайки се в една завидно ясна и повеляваща мануална техника.

Много възторг блясна от зала към концертния подиум. Много цветя отрупаха гостите. А нам се струваше, че те заслужаваха повече.

ИЛИ ТЕМКОВ